

Forskningspersonsinformation och medgivande för vårdnadshavare för projektet "Att förklara och berätta" (samarbete med kommunlogopederna i Sundsvall)

Vi vill fråga dig och ditt barn/din ungdom om ni vill delta i ett forskningsprojekt. Här får du information om projektet och vad det innebär att delta. *Sista sidan innehåller information riktad direkt till ditt barn/din ungdom.*

Vad är det för projekt?

Att kunna uttrycka sig med språk – t.ex. att berätta för en kompis om en rolig händelse, eller kunna förklara hur något fungerar – är viktigt både socialt och för att klara kunskapskraven i skolan. Ungefär 10% av alla elever har språk- läs-/skrivsvårigheter, och dessa svårigheter kan ibland vara en utmaning att fånga med uppgifter som logopederna använder för att bedöma språk idag.

I denna studie

- Utformar vi verktyg för bättre bedömning av berättande och förklarande
- Beskriver vi hur elever i olika åldrar utan språk- läs- och skrivsvårigheter berättar och förklarar för att bättre kunna hjälpa de som har språk- läs eller skrivsvårigheter.

Forskningshuvudman för projektet är Karolinska Institutet i Stockholm. Med forskningshuvudman menas den organisation som är ansvarig för studien.

Vem kan delta?

Vi bjuder in elever i årskurs 3-8 som talar svenska att delta i projektet genom inbjudningar på skolplattformar. De barn/ungdomar som deltar från Sundsvalls kommun ska ha en typisk tal-språk- läs- och skrivutveckling. Det betyder att man inte kan delta om man har (eller har haft) några kända språk- läs- eller skrivsvårigheter (t.ex. dyslexi eller språkstörning). Man kan inte heller ha hörselnedsättning, ADHD, autismspektrumstörning eller intellektuell funktionsnedsättning. Flerspråkiga elever är välkomna att delta men måste ha gått i svensk skola i minst 5 år.

Hur går studien till?

Barn/ungdomar som vill delta i studien träffar en av skollogopederna individuellt vid ett tillfälle under skoltid **HT 2019** i samråd med lärare (total tidsåtgång 20-30 minuter). Ditt barn/din ungdom får återberätta en kort berättelse och förklara hur man spelar ett spel eller en sport. Dessa uppgifter kommer att spelas in för senare analys. Vidare ingår två korta uppgifter som prövar språkligt minne. Innan deltagande kommer en kort telefonintervju göras med vårdnadshavare för att säkerställa att barnet/ungdomen uppfyller kriterier för att delta (se ovan).

Vilka är riskerna? Finns det några fördelar?

Det finns inga kända risker med deltagande i denna studie utöver de i vardagligt liv. Det finns heller inga direkta fördelar med deltagande i detta forskningsprojekt, men med ert barns hjälp kan vi få reda på mer om hur elever i olika åldrar förklarar och berättar!

Vad händer med insamlad information?

Projektet kommer att samla in och registrera information om dig och ditt barn/din ungdom genom anteckningar från telefonintervjun, inspelningar av berättande/förklarande samt testresultat. Informationen kommer att behandlas så att inte obehöriga kan ta del av dem. Resultaten kommer att analyseras av projektmedarbetare vid Karolinska Institutet.

Data hanteras i ett register som förvaras på Enheten för logopedi vid Karolinska Institutet (KI). Ändamålet med detta register är forskning och kommer inte delas vidare med tredje part. Vid databearbetning kommer namn ersättas med en kod. Endast ansvarig forskare har tillgång till kodnyckel som förvaras inlåst på enheten. Efter 10 år kommer kodnyckeln förstöras.

Karolinska Institutet (KI) är ansvarig för dina personuppgifter. KI är en statlig myndighet och har en skyldighet att bl.a. följa reglerna för allmänna handlingar, myndigheters arkiv och offentlig statistik. KI kommer därför även att behandla personuppgifterna på de sätt som krävs för att kunna följa gällande lagstiftning. Personuppgifterna skyddas av bestämmelser om sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen, vilket innebär att ingen obehörig får ta del av uppgifterna.

Enligt EU:s dataskyddsförordning har du rätt att kostnadsfritt få ta del av de uppgifter om dig som hanteras i studien, och vid behov få eventuella fel rättade. Du kan också begära att information om dig raderas samt att behandlingen av dina personuppgifter begränsas. Kontakta i dessa fall ansvarig forskare Anna Eva Hallin inom 10 år efter deltagande (se kontaktinformation nedan).

Om du har synpunkter på KI:s behandling av dina personuppgifter kan du vända dig till dataskyddsombud@ki.se. Om du inte är nöjd med KI:s svar, kan du vända dig till Datainspektionen som är en tillsynsmyndighet, datainspektionen@datainspektionen.se eller 08-657 61 00.

Projektet är godkänt av Regionala etikprövningsnämnden i Stockholm.

Hur får jag information om forskningsprojektets resultat?

Resultaten från detta projekt kommer att presenteras på konferenser, skickas in för publicering i vetenskapliga tidskrifter och användas som jämfördata för kliniskt verksamma logopedier. En sammanfattning på svenska kommer också publiceras på hemsidan www.sprakforskning.se. Du och ditt barn kommer inte kunna identifieras i några resultat.

Deltagandet är frivilligt

Deltagande i forskningsprojektet är frivilligt och ni och/eller ert barn kan när som helst utan förklaring avbryta deltagandet. Samtliga vårdnadshavare medger skriftligen att de tagit del av ovanstående information och att de godkänner deltagande (se samtyckesblankett på nästa sida). Ert barn kommer muntligen tillfrågas om deltagande i projektet vid det första tillfället, och har rätt att inte svara på frågor/delta i uppgifter om han/hon så önskar.

Ingenting ni eller ert barn gör i projektet kan påverka betyg eller skolgång.

Om deltagande barn/ungdom eller vårdnadshavare i efterhand vill ändra sitt samtycke ska de kontakta ansvarig forskare:

Anna Eva Hallin, leg. logoped, postdoktor, Enheten för logopedi, Institutionen för klinisk vetenskap, intervention och teknik, Karolinska Institutet.

Telefon: 0739-64 75 64

E-post: annaeva.hallin@ki.se

Post: Karolinska Institutet, CLINTEC, Enheten för logopedi, Huddinge F67, 141 86 Stockholm.

Frågor och kontakt

Om ni önskar ytterligare information eller har frågor får ni gärna kontakta ansvarig forskare Anna Eva Hallin, se kontaktuppgifter ovan.

Om ni vill rapportera ett forskningsrelaterat problem kontakta ansvarig forskare Anna Eva Hallin.

Väljer ni att godkänna ert barns/er ungdoms deltagande i forskningsprojektet ber vi er skriva under samtyckesformuläret på nästa sida.

Samtycke till att delta

Vi har fått information om projektet och har haft möjlighet att både muntligt och skriftligt ställa frågor och få svar på dem.

Vi är medvetna om att resultaten av projektet kommer användas för analys, och att avidentifierade resultat kan spridas på konferenser, tidskrifter och andra vetenskapliga/kliniska forum.

Vi är medvetna om att personliga data och resultat från detta projekt kommer att förvaras i låsta filer.

Vårt barn och/eller vi kan avbryta deltagandet när som helst, utan någon förklaring eller påföljd.

För att ge ert samtycke till att ert barn deltar, kryssa för och skriv under nedan:

Ja, vi vill delta i projektet "Att förklara och berätta – Elevers muntliga och skriftliga texter"

Ja, vi samtycker till att uppgifter om oss behandlas på det sätt som beskrivs i forskningspersonsinformation

Vi som vårdnadshavare fyller i två korta formulär med bakgrundsinformation.

Eleven får träffa en av Sundsvalls skollopeder vid ett tillfälle om totalt 20- 30 minuter under skoltid HT 2019. Eleven kommer att tillfrågas om samtycke till att delta när vi ses första gången.

Barnets namn: _____

Vårdnadshavare 1:

Namn (text):

Datum och underskrift:

Vårdnadshavare 2:

Namn (text):

Datum och underskrift:

Språkforskningsprojekt: Information till elever

Du har fått en inbjudan att delta i språkforskningsprojektet "Att förklara och berätta – Elevers muntliga och skriftliga texter". **Här är mer information innan du bestämmer dig för om du vill delta.**

Vad är det för projekt och varför vill ni att jag ska delta?

Att kunna uttrycka sig med språk – t.ex. att berätta för en kompis om en rolig händelse, eller kunna förklara hur något fungerar – är viktigt både i skolan och hemma. I denna studie vill vi

- Pröva nya berättande- och förklarandeuppgifter som kan användas för att undersöka språk
- Beskriva hur elever i olika åldrar berättar och förklarar

Går du i årskurs 3-8 och har gått i skola i Sverige minst 5 år kan du delta i projektet. Om du har hörselnedsättning, språk- läs- eller skrivsvårigheter, eller har gått i skola i Sverige i mindre än 5 år kan du tyvärr inte delta.

Hur går projektet till?

Om du deltar så träffar du en skollogoped vid ett tillfälle. Du kommer få återberätta en kort berättelse som du fått höra och du får förklara hur man spelar ett spel eller en sport. Dessa uppgifter spelas in. Du kommer också få göra två korta uppgifter som testar språk och minne. Totalt tar det 20-30 minuter.

Ingen utanför projektet kommer veta vad du har sagt eller dina resultat på uppgifterna

All data i projektet kommer att behandlas så att obehöriga inte kan ta del av dem, och förvaras i låsta skåp vid Karolinska Institutet som är ansvariga för dina personuppgifter. Dina resultat kommer bara ses av de forskare som arbetar med projektet. När vi analyserar resultaten kommer ditt namn ersättas med en hemlig kod och endast ansvarig forskare vet vilken kod som hör till vilken person. När resultaten presenteras så kommer man inte kunna se vilka resultat som är dina.

Hur kan jag få information om projektets resultat?

En sammanfattning kommer finnas på www.sprakforskning.se. Resultaten kommer att presenteras på konferenser och i forskningsartiklar. Det kommer inte att gå att se vilka resultat som är dina. Enligt lagen har du rätt att få reda på vilka uppgifter som vi har om dig och rätta om något är fel – då kan du eller dina föräldrar kontakta ansvarig forskare. Detta måste göras inom 10 år, efter det vi vet inte längre vilka resultat som är dina.

Finns det någon risk med att delta? Finns det några fördelar?

Det finns inga kända risker med deltagande i projektet. Det finns inte några direkta fördelar, men med din hjälp kan vi få reda på mer om hur elever i olika åldrar förklarar och berättar.

Både du och dina föräldrar måste godkänna deltagande

Ditt deltagande är frivilligt! Även om du bestämmer dig för att delta så kan du välja att inte svara på alla frågor/uppgifter. Du kan också när som helst säga att du inte vill vara med längre, utan att ge någon förklaring. Du kan också bestämma att dina inspelningar eller resultat ska förstöras. Ingenting du gör i projektet kan påverka dina betyg eller något annat som har med din skola att göra.

Om du vill delta så skriver dina föräldrar på ett formulär för att bekräfta att ni har fått information om projektet och att dina föräldrar godkänner att du deltar. Du kommer också bli tillfrågad om du vill delta i projektet och ha möjlighet att ställa frågor. Om du har några frågor redan nu, så kan du eller dina föräldrar kontakta mig, Anna Eva Hallin, som är ansvarig forskare i projektet. Jag har e-post annaeva.hallin@ki.se och telefonnummer 0739 64 75 64.